

# ||| månadens epiztel



Epizteln handlar denna gång om EHEC, ett fall av olaglig införsel av får som upptäckts via Traces, utbrott



av *Streptococcus suis* i Kina samt om sommarens antraxmisstankar. Epizteln är ett samarbete mellan SVA och Jordbruksverket och är i det här numret sammanställd av Helena Ohlsson, SVA och Carin Israelsson, Jordbruksverket.

## SOMMAR OCH EHEC

Den här sommaren upptäcktes liksom tidigare somrar ett antal EHEC-fall på humansidan, där misstankarna leder till djurkontakter och konsumtion av opastöriserad mjölk. Inom ett par sommarveckor inleddes fem till sex utredningar om förekomst av VTEC bland djur. Humanfallen domineras fortfarande av O 157, men det finns också några mer udda utredningar kring VTEC O 26 och O 8. Även om hösten nu närmar sig är det viktigt att alla veterinärer arbetar för att uppmärksamma djurhållare och allmänhet om ökad risk för EHEC under den varma årstiden, det självklara i att inte dricka opastöriserad mjölk och att vara noga med att tvätta händerna.

## FALL AV OLAGLIG INFÖRSEL UPPTÄCKT VIA TRACES

I juli upptäcktes ett fall av olaglig införsel av får med hjälp av EUs internetbaserade meddelandesystem Traces, som används för att spåra förflyttningar av djur och djurprodukter. Fåren kom från Tyskland och upptäcktes genom det Traces-meddelande som veterinären där skickat. Importören saknade tillstånd och hade inte ordnat med en godkänd karantän. Då han inte var intresserad av att bekosta karantänen eller ta de konsekvenser i form av flerårig isolering av besättningen som skulle bli följden av scrapiesituationen i Tyskland, avlivades djuren.

## UTBROTT AV STREPTOCOCCUS SUIS I KINA

Under juli rapporterades sjukdomsfall bland



FOTO: BENGT EKBERG

bönder och slaktare i Sichuan-provinsen i Kina. De insjuknade personerna hade haft direktkontakt med sjuka grisar. Infektionsorsaken fastställdes senare som *Streptococcus suis* typ B. Inga sekundärfall, med smitta mellan människor, har rapporterats. Smittade grisar slaktas ut och ett vaccinationsprogram är på gång. Alla fall har hittills varit i så kallade backyard flocks. Mycket är dock ännu oklart kring utbrottet, dels på grund av svårigheter att få säker information från kinesiska myndigheter,

*I juli upptäcktes, med hjälp av meddelandesystemet Traces, ett fall av olaglig införsel av får. Importören saknade tillstånd och hade inte ordnat en godkänd karantän.*

dels för att sjukdomsfallen hos människa skiljer sig från det som vanligen ses vid infektion med denna bakterie.

■ ■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■ ■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, dvs utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisk sjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

#### FÄRRE ANTRAXMISSTANKAR ÄN VANLIGT

I augusti har två nötkreatursbesättningar varit föremål för misstankar om antrax sedan kor drabbats av plötsliga dödsfall med blödningar från slemhinnor. I det ena fallet dog tre dikor på bete under ett par dagar utan att några föregående symtom observerats. Lindriga mängder blod och blodblandad vätska sågs ur nos, anus och vulva varför misstanke om antrax anmäldes. Det beslutades att prover skulle tas och skickas med budbil till SVA. Ett dygn senare kunde misstanken avfärdas efter negativt odlingsresultat.

Det andra ärendet gällde en ko som efter några dagars feber och lättare nosblödningar plötsligt dog och blödde kraftigt ur nos och munhåla. Blodet var ljusrött och koagulerade mycket snabbt. Detta är inte den typiska bilden vid antrax hos nötkreatur, som vanligen uppvisar perakut-akut sjukdom med plötsliga dödsfall och eventuellt blödningar ur kroppsuppningar. Blodet är då vanligen mörkt och okoagulerat. Misstanken avfärdades efter ingående diskussion om symtom och anamnes.

En tidigare misstanke under juni hade mer typiska symtom: plötsligt dödsfall, blödningar från alla kroppsuppningar och blod som var avvikande med en icke fullständig koagulering. Djurägaren hade öppnat kadavret och sett att mjälten var förstörd. Han uppmanades ta kontakt med smittskyddsläkaren som förordade antibiotikakur. Kadavret täcktes över i väntan på provsvar. I direktutstryk sågs stavformiga bakterier, men odlingen var negativ avseende *Bacillus anthracis*, varför misstanken slutligen kunde avfärdas.

Det är viktigt att veterinärkåren uppmärksammar den här typen av fall, då ett oupptäckt fall av antrax kan medföra stora hälsorisker för både djur och människor med spridning av antraxsporer i miljön etc. Att inga fall påvisats på lång tid är ingen garanti för att smittan inte finns i landet, vilket t ex fallet på ett nötkreatur i Finland i oktober förra året tydligt visar. Det var Finlands första fall på 16 år. I sommar har det varit färre samtal om antraxmisstankar än vad som är vanligt denna årstid, av okänd orsak. I Nordamerika däremot har under sommaren rapporterats flera större utbrott av antrax, främst bland nötkreatur men även bland vilda idisslare. Nötkreatur i endemiska områden vaccinerar. ■

## Kollegialt Nätverk veterinärer stödjer veterinärer

Ett självständigt nätverk bestående av veterinärer som på ideell grund står till förfogande för kolleger som behöver en samtalspartner när livet känns komplicerat. Vi lyssnar och ger stöd efter bästa förmåga till kolleger med personliga problem med anknytning till yrket eller som av annan anledning sviktar socialt, psykiskt eller fysiskt.

Syftet med det Kollegiala Nätverket är att veterinärer enkelt och snabbt ska kunna få stöd av en medmänniska som samtidigt är väl förtrogen med veterinärens livsvillkor. Anledningen till att ta kontakt kan till exempel vara ohälsa, stress, privata problem och kriser, utbrändhet, mobbing, hot eller anmälan till Veterinära Ansvarsnämnden för felbehandling.

Sveriges Veterinärförbund har initierat verksamheten och stödjer nätverket med återkommande utbildning och en konsulterande beteendevetare till stöd för nätverksmedlemmarna. Kollegerna i nätverket agerar helt autonomt och någon koppling till SVF i övrigt skall ej finnas. Nätverket är tillgängligt för alla veterinärer i Sverige oavsett medlemskap eller ej i förbundet. Du väljer själv bland de kolleger som valt att vara samtalspartner och som är listade nedan. Naturligtvis garanteras du sekretess och du kan också vara anonym om du så önskar.

Tveka inte att utnyttja det Kollegiala Nätverket om du behöver någon att tala med. Detta är en möjlighet som ställs till förfogande för dig av kolleger med ideella bevekelsegrunder.

#### Nätverkets medlemmar:

Namn	Ort	Telefon	Fax	E-post
Magnus Andersson	Storfors	0550-323 13, 070-284 99 41	-	karlskogadjurklinik@hotmail.com
Sten Berggren	Trosa	0156-136 84	0156-132 34	-
Gunnar Bergsten	Vallentuna	08-512 403 50	08-512 406 56	bergsten.finnberga@swipnet.se
Karina Burlin	Märsta	08-591 206 83	-	burlin.sandberg@swipnet.se
Eva von Celsing	Eskilstuna	016-292 93, 291 03	016-292 93	hvarsta.vet@telia.com
Erik Kjellgren	Arboga	0589-169 78, 192 03	0589-192 86	kjellgren.erik@swipnet.se
Herbert Lundström	Vänernsborg	0521-660 99	-	herbert@gotanet.se
Håkan Björklund	Alnö, Sundsvall	060-55 66 40, 0730-20 45 60	060-58 51 75	h.bjorklund@telia.com